

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 4/2017**Aika:** Torstai 16.11.2017, kello 10.23 - 12.55**Paikka:** Valtiovarainministeriö, Mariankatu 9, Helsinki
Kokoushuone Jakovara

Läsnä:	Puh.joht.	Matti Heikurainen	Maa- ja metsätalousministeriö
	Jäsenet ja varajäsenet	Erkki Etelä-Aho Juha Laiho Aarne Lehtosaari Leena Paavilainen Juha Palokangas Timo Saarentaus Pauli Rintala Martti Haaranen Pauli Otava	Metsäalan Asiantuntijat ry METO Metsähallitus JPJ-Wood Oy Luonnonvarakeskus Metsäteollisuus ry Metsä Group Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry UPM Versowood Oy
	Asiantuntijat	Maija Kaukonen Jari Lindblad Timo Melkas	Maa- ja metsätalousministeriö Luonnonvarakeskus Metsäteho Oy
	Sihteeri	Timo Melkas	Metsäteho Oy

1. Kokouksen avaus

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan puheenjohtaja Matti Heikurainen avasi kokouksen klo 10:20 ja toivotti uuden neuvottelukunnan tervetulleeksi kokoukseen. Käytiin läpi esittelykierros.

2. Uuden neuvottelukunnan järjestäytyminen (Liite 1)

Todettiin, että maa- ja metsätalousministeriö on asettanut uuden puutavaran mittauksen neuvottelukunnan seuraavaksi nelivuotiskaudeksi 1.11.2017-31.10.2021. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii ylimetsänhoitaja Matti Heikurainen ja varapuheenjohtajana johtaja Leena Paavilainen. Lisäksi neuvottelukunta voi nimetä itselleen yhden tai useamman sihteerin ja kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita kokouksiin.

Pysyviksi asiantuntijoiksi neuvottelukuntaan kutsuttiin Maija Kaukonen maa- ja metsätalousministeriöstä ja tutkija Jari Lindblad Luonnonvarakeskuksesta sekä tutkija Timo Melkas Metsäteho Oy:stä.

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan sihteerin nimeämiseen liittyen Leena Paavilainen (Luke) ilmoitti, että Tapio Wall ja Jari Lindblad eivät ole käytettävissä neuvottelukunnan sihteerin tehtäviin. Perusteluna hän totesi, että Luken henkilöiden tulee keskittyä varsinaisiin puutavaranmittauslain mukaisiin tehtäviin. Luken ehdottama sihteeriresurssi on Luonnonvarakeskuksen johtava lakimies Emilia Katajajuuri. Neuvottelukunta piti kuitenkin tärkeänä, että neuvottelukunnan sihteerillä olisi puutavaranmittauksen asiantuntemusta ja, että suora yhteys virallisiin mittaaajiin säilyisi. Neuvottelukunta päätti pyytää ministeriötä selvittämään tulosohjaukseen liittyen mahdollisuutta saada käyttää virallista mittaajaa neuvottelukunnan sihteerinä, tai jos tämä ei ole mahdollista, niin vähintään neuvottelukunnan pysyvänä

asiantuntijana. Perusteena neuvottelukunta pitää sitä, että pysyvä osallistuminen PMNK:n tehtäviin on olennainen osa virallisen mittajaan tehtäviä, ja tukee neuvottelukunnan työtä. Mikäli virallinen mittaja Tapio Wall ei voi toimia sihteerinä neuvottelukunnan tavoitteen mukaisesti, tulisi neuvottelukunnan mielestä tehtävään pyytää Metsäteho Oy:n puutavaranmittauksen kehittämisestä vastaavaa tutkijaa Timo Melkasta. Tämä vaatii kuitenkin asian hyväksynnän Metsäteho Oy:n seuraavassa hallituksen kokouksessa. Lopullinen päätös neuvottelukunnan sihteeristä tehdään seuraavassa kokouksessa.

Leena Paavilainen esitti eriävän mielipiteen edellä kuvattuun neuvottelukunnan sihteerin valintaa koskevaan tavoitteeseen.

Tämän kokouksen sihteeriksi valittiin yksimielisesti Timo Melkas Metsäteho Oy:stä.

Lisäksi käytiin keskustelu neuvottelukunnan jäsenten, varajäsenten ja asiantuntijajäsenten osallistumisesta kokouksiin. Neuvottelukunnan päätösten osalta tavoitteena on edelleen pyrkiä yksimielisiin suosituksiin ja kannanottoihin. Mikäli pöytäkirjaan halutaan kirjata eriävä mielipide, on kokouksessa läsnä olevan varsinaisen jäsenen se esitettävä. Varsinaisen jäsenen ollessa estyneenä puhevaltaa käyttää ja eriävän mielipiteen voi esittää varajäsen. Jos molemmat ovat estyneitä, voidaan kokoukseen ehdottaa kutsuttavaksi ko. mittausosapuolen ehdottama asiantuntija, joka toimii kokouksessa tilapäisen asiantuntijan roolissa. Neuvottelukunnan varajäsenten osalta todettiin, että he ovat tervetulleita osallistumaan neuvottelukunnan kokouksiin ja keskusteluun kokouksissa.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Liite 2)

Tehtiin muutamia tarkennuksia edellisen kokouksen pöytäkirjaan:

- Kohta 2. *Luonnonvarakeskuksen edustaja Jari Lindblad ja kokouksen sihteeri Tapio Wall (Luke) eivät osallistuneet asiakohdan 2 käsittelyyn eivätkä kyseisen kohdan muotoilemiseen pöytäkirjaan.*
- Kohta 4. *Puutavaranmittauksen neuvottelukunta suosittelee tukkimittareilla käytettävän tyvisylinterin pituudeksi 0,1-0,3 metriä. Tuotantolaitoskohtaisesti perustellusta syystä voidaan suosituksesta poiketa, mutta kuitenkin sylinterin pituus ei saisi ylittää 0,5 metriä.*

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja yllä mainituin tarkennuksin.

Lisäksi neuvottelukunta pyysi Luonnonvarakeskusta valmistelemaan seuraavaan kokoukseen yhteenvedon Luonnonvarakeskuksen linjauksista puutavaranmittauslain mukaisten tehtävien hoitamisesta. Mihin johtopäätöksiin sisäinen tarkastus on johtanut ja miten puutavaranmittauksen erityistehtävä otetaan huomioon Luken toiminnassa jatkossa? Mikä on virallisten mittajien rooli ja osallistumismahdollisuus neuvottelukunnan toimintaan? Minkä tyyppiset kehittämishankkeet vaativat Luonnonvarakeskuksen mukaan kansainvälisesti referoituja tutkimusartikkeleita? Leena Paavilainen lupasin aiheesta Luken yhteenvedon seuraavan neuvottelukunnan kokoukseen.

4. Luken määräys muuntolukujen muuttamisesta – neuvottelukunnan lausunto (Liitteet 3 ja 4)

Lindblad kävi läpi taustamateriaalin energiapuun mittauksessa käytettävien muuntolukujen osalta sekä esitteli Luken määräyslunnonksen muuntolukujen muuttamisesta. Aiheesta on lähetetty käsikirjoitus kansainväliseen julkaisusarjaan.

Luonnonvarakeskuksen määräyksen puutavaran mittaukseen liittyvistä yleisistä muuntoluvuista olisi määrä astua voimaan 1.1.2018. Määräys mahdollistaa ilmatieteen laitoksen keräämään säädataan perustuvien kosteusmallien ja muuntokertoimien käytön latvusmassan tilavuuden määrittämisessä. Myös vanha menettely jäisi voimaan. Kosteusmallien käyttö olisi mahdollista,

mikäli käytössä on ilmatieteenlaitoksen säädädata ja laskennan edellyttämät käyttöliittymät. Mittausmenetelmästä ja tuoretiheyslukujen määrittämistavasta olisi kuitenkin sovittava etukäteen.

Todettiin, että määräysluonnos on ollut lausuntokierroksella, joka päättyi 13.10.2017. Lausuntokierroksen kommenttien perusteella määräystä on tarkennettu otsikointien, hakkuu- ja mittausajankohtien sekä joidenkin termien määrittelyjen osalta. Lausuntoja kertyi 14 kpl ja ne olivat laadultaan tasokkaita, kehittäviä ja menetelmän käyttöönottoa puoltavia.

Neuvottelukunta kävi läpi ehdotetut muutokset ja teki niihin joitakin tarkennusesityksiä. Lisäksi keskusteltiin hakkuu- ja mittausajankohtien määrittämisestä. Luke harkitsee keskustelussa esiin tulleiden näkökohtien huomioimista lopullisessa määräyksessä.

Neuvottelukunta puolsi määräyksen antamista 1.1.2018 alkaen yksimielisesti.

5. Tulkintakysymykset mittauslain tarkoittaman tilavuus -termin määrittelystä (Liite 5)

Lindblad kävi läpi taustaa (liite 5) mittauslain tarkoittaman tilavuus – termin määrittelyyn liittyen. Kuorellinen tilavuuden mittaus on aiemmin ollut vakiintunut käytäntö Suomessa, mutta nykyisen mittauslain tulkinnan mukaan kuorettoman tai osakuorisen tilavuuden käytölle ei ole estettä. Tapauskohtaisesti on kuitenkin katsottava, milloin jokin muu kuin todellinen kuorellinen kiintotilavuus on mahdollinen, koska osa mittausmenetelmissä käytettävistä muuntoluvuista tuottaa vain kuorellisen kiintotilavuuden.

Sahateollisuudessa on joissakin tapauksissa otettu käyttöön tilavuuden mittaus saapumistilassa, jolloin puuttuvaa kuorta ei lisätä perus- ja tarkastusmittauksessa ("osakuorinen" tilavuus). Perusteena on käytetty, että mitataan vain se puutavara, joka saadaan. Myös kuitupuun painotantamittaus ja käytännössä kaikki energiapuun mittaus on verrattavissa osakuorisen tilavuuden mittaukseen, koska niissä ei tehdä kuorilisäyksiä.

Käytiin laaja keskustelu aiheesta. Todettiin, että asia kaipaava selvennystä ja sillä on vaikutuksia sekä puumarkkinoiden toimivuuteen, että puukaupparjosten vertailuun. Tilavuusmäärittelyohella olisi perusteltua samassa yhteydessä ottaa kantaa siihen, miten pölkyn latvaläpimitta tulisi määrittää. Sovittiin, että tilavuustermin määrittelyyn palataan myöhemmin hyvien mittauskäytäntöjen edistämisen yhteydessä.

Mittayksikön sopimisen lisäksi näyttäisi olevan tarvetta sopia myös mittaussuure tarkennuksineen ja mikäli mittauskäytäntö poikkeaa vakiintuneesta käytännöstä, informoitava asiasta toista mittausosapuolta etukäteen. Neuvottelukunta ei ottanut kantaa siihen, edellyttääkö tilanteen selventäminen ja/tai ohjaaminen mittauslain ja/tai asetuksen (MMM asetus nro 12/13) muutoksia.

6. Hyvien mittauskäytäntöjen edistäminen – työryhmän tulokset (Liite 6)

Lindblad esitteli *Hyvien mittauskäytäntöjen työryhmän* – tulokset ja suositukset jatkotoimenpiteistä sekä koosteen työryhmän tunnistamista kehittämistarpeista. Työryhmä on kokoontunut yhteensä neljä kertaa ja esittänyt seuraavia toimenpide-ehdotuksia.

- Hakkuukonemittauksen omavalvonnan toteutus (nykytilanteen kartoitus opinnäytetyönä)
- Hakkuukonemittauksen omavalvonnan menettely (yhtenäisen omavalvontaraportin laadinta)

- Tiedon jakaminen mittauslain tulkinnoista ja mittauksen hyvistä käytännöistä (suositusten kokoaminen Luonnonvarakeskuksen sivustolle)

Keskeisiksi kehittämistarpeiksi työryhmä on nostanut esiin seuraavat aihealueet:

- Energiapuun painomittauksen yleiset muuntoluvut l. tuoretiheysluvut
- Kuitupuun painomittauksen kehittäminen ja yhtenäistäminen
- Hyvät mittauskäytännöt painoon perustuvissa mittausmenetelmissä
- Hyvät mittauskäytännöt tukkimittarimittauksessa
- Laadun mittaus tukkiröntgenillä ja sen valvonta
- Mittaussuuret, mittayksiköt ja mittausmenetelmien tarkoituksen mukainen valinta

Neuvottelukunta piti koostetta hyvänä tilannekatsauksena, jonka perusteella on hyvä edetä. Mittauksen toteuttamiseen liittyen etenkin läpimitan mittaamisen tärkeyttä tilavuuden ja laadun mittauksessa (tukkimittarin tarkastusmittauksessa) haluttiin korostaa ja sen prioriteetti nostettiin tasoon 3.

Puutavaranmittauksen kehittämistarpeita esitellään seuraavassa puumarkkinatyöryhmän kokouksessa 21.11.2017 neuvottelukunnan puheenjohtajan toimesta.

7. Muut asiat

Todettiin, että Suomen Kubiikin mittausseminaari pidetään 25.-26.1.2018 Messilässä.

8. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous pidetään maa- ja metsätalousministeriössä keskiviikkona 14.3.2018, klo 10:15.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:55

Pöytäkirjan vakuudeksi

Matti Heikurainen
puheenjohtaja

Timo Melkas
Sihteeri

- Liitteet:**
- Liite 1. Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan asettaminen
  - Liite 2. Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kokouksen 3/2017 pöytäkirjaluonnos
  - Liite 3. Luonnonvarakeskuksen määräys muuntolukujen muuttamisesta
  - Liite 4. Perustelumistio määräyksen muuttamiseksi
  - Liite 5. Tulkintakysymykset mittauslain tilavuus -termin määrittelystä
  - Liite 6. Hyvien mittauskäytäntöjen edistäminen

Jakelu: Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet
Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan asiantuntijajäsenet
Tuomo Valkeapää, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)